

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

נדריים סא-סז | פרשת ויגש | גליון מס' 154

דף סא. ע

והיא קושיא חמורה, וכבר הקשה כן הרש"ש ז"ל, בהגהותיו למס' ערכין, שם, ונשאר בקושיא.

ואני אומר, שזהו גופא באור המקרא, וכי תאמרו, איך נוכל לחשוב לקונה מספר כל השנים שנשארו משעת המכירה עד שנת היובל, הרי מה נאכל (פ' נכניס לבתינו) בשנה השביעית, הן לא נזרע ולא נאסוף את תבואתנו, ומאחר שאין לנו שום הכנסה מן השדה בשנה השביעית, למה לנו לשלם ממון למוכר עבור שנת השביעית, ע"ז השיב הקדוש ברוך הוא: וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית, ועשת את התבואה לשלש השנים, וכיון שבשנה הששית יהא כל כך תבואות בשדה, גם בעד שנה השביעית, על כן הרי עליו לשלם בעד שנה ששית וגם בעד שנה שביעית, כיון שהשדה תוציא אז תבואה כפלים, והוא פשוט. ומיושב בזה קושיית הרש"ש על הרמב"ם ורש"י והרע"ב ז"ל, ודבריהם נאמנו מאוד.

ומיושב בזה גם קושיית הראשונה, למה לא פירשה התורה הנס היותר גדול, שבשנת השמטה האחרונה הסמוכה ליובל, תעשה את התבואה לארבעת השנים. שהרי התורה לא באה להודיע לנו את הנסים, אך ליישב מה שהלוקח נותן להמוכר מעות בעד שנה שביעית, וממילא לא שייך לפרש כן על שנת היובל, שהרי בעד שנת היובל הוא באמת אינו נותן לו שום מעות, שהרי ביובל חוזרת השדה לבעליה. כן פירשתי, והוא פירוש נחמד בס"ד, ברוך חונן לאדם דעת, אף לשאינו הגון כמוני.

דף סא: ע

מי שיש לו שתי כיתי בנות משתי נשים ואמר קדשתי את בתי הגדולה ואיני יודע וכו' כולן אסורות חוץ מן הקטנה שבקטנות וכו' - המקנה (קידושין סד: ד"ה למימרא) מקשה כיון שרק אחת התקדשה, נתיר את כולן מצד הולכים אחר הרוב וכל דפריש מרובא פריש.

ותירץ המקנה עפ"י דעת המרדכי (בסוף חולין) שכתב בהא דמבואר בגמ' שם שיבמה שרקקה דם הוי יריקה,

אמר להם לדברייכם, הרי הוא אומר ועשת את התבואה לשלש השנים, הרי כאן ארבע וכו' - כתב הגאון ר' חיים ברלין זצ"ל במכתבו שנדפס בספר פרנס לדורו (ע' 5 - 324): לכאורה קשים מאוד פסוקי הברכה בפר' בהר קאפי' כ"ה, פסוקי' כ"א כ"ב, שלא נאמרו לכאורה אלא על שארי שמטות שבתוך שנות היובל, ולא על שנת השמטה האחרונה הסמוכה ליובל. שהרי אז היתה מוכרחת הברכה להיות על ארבע שנים, וכן פירש"י ז"ל, והכי מבואר בסוגיא דפ' קונם יין. וא"כ הלא יפלא באמת, למה לא פירשה התורה הנס היותר גדול, בשמטה האחרונה הסמוכה ליובל, שאז יצוה ה' את ברכתו לארבעת השנים! ותו קשה לי על סדר המקרא. דבתחלה כתב דיני השמטה, עד פ' וספרת לך, ואח"כ פרשת היובל, עד פרשת וכי תמכרו, ואח"כ דיני וסדר מכית שדות, שלא יהא בהם אונאה, ושייך ג"כ לפרשת היובל, ואח"כ מתחילין פסוקי וכי תאמרו, שחוזרין למעלה, לפרשה שלפני פניו, לפרשת השמטה, ולא לפרשת היובל, דסליק מינה, והלא מקומה הוא למעלה, קודם פרשת וספרת לך!.

ע"כ נראה לענ"ד, דפרשה זו דוכי תאמרו מה נאכל, קאי רק אדסליק מיני, על פרשת וכי תמכרו. דאמר קרא במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך, ופירש"י שמחשב כמה שנים עד היובל, ומחלק הדמים לפי השנים. כגון אם מכרה קודם היובל עשר שנים בעשר ליטרים, נמצא שמכר פירות של כל שנה ושנה בעד ליטרא. כן פירש"י בריש פ' המוכר את שדהו, ערכין כ"ט ב', וכן פסק הרמב"ם בפ' המשנה שם, ובחבורו, בה' שמטה ויובל, וכן פ"י הרע"ב שם.

והוא תמוה לכאורה, דהא כתיב במספר שני תבואות ימכר לך, כי מספר תבואות הוא מוכר לך, ובמשך עשר שנים הרי שנה אחת שמטה, ואין לו בעשר שנים אלא תשעה שני תבואות, ואם מכר לו עשר שנים בעשר ליטרים, הרי מגיע לכל שנה ליטרא ותשיעית הליטרא,

ברר המקדש והמתקדש מי מהן תהי' מיוחדת לקידושין, איך אפשר לומר דבמציאות האמתית נתיחדה אשה מיוחדת לקידושין, מאיזה טעם וסבה ייחדו מן השמים אשה מיוחדת שתהא היא המקודשת והמיוחדת יותר משאר הנשים.

אלא נראה, דיותר מסתבר לומר דכל כה"ג גם במציאות האמתית לא נתיחדה אשה מיוחדת לקידושין ובכה"ג לא שייך לומר אם יבא אליהו, והא דאמרין דכל חדא אסורה מחמת ספק, אינו כשאר ספיקות דעלמא, דתורת הספק הוא שמא זה הוא הודאי במציאות, וכאן הענין הוא דכל חלות הדין הוא מפני סבה הגורמת לזה, וסבת דין חלות הקידושין הוא המעשה של קידושין נתינת הכסף והאמירה, וכיון שנתן הכסף ואמר אחת מה' נשים אלו תקדש לי, שע"ז ראוי להיות שאחת מהן תהי' בדין אשת איש, מחמת זה כל אחת אסורה מחמת המעשה, ולא משום דאנו מסופקים עלי' שהיא המקודשת יותר משאר הנשים הארבע הנותרות, וכן בכל כה"ג כמו בספק של מחיר כלב וכן בשני בכורים שיצאו שני ראשיהם כאחד, דקיי"ל דכל אחד מהם הוא ספק בכור, מחמת דרק אחד ראוי להתקדש בבכורה, כל כה"ג אין תורת הספק שמא הוא הודאי, דבכה"ג ליכא ודאי גם במציאות האמתית, אלא דלהנהגת המעשה עלינו להתנהג בזה עם כל אחד כדין ספק מחמת הסיבה הגורמת הדין שיהי' אחד מהם ואינו מבורר מי הוא האחד וכולם ראויים להיות האחד, משו"ה הדין בזה כדין ספק, דגם קמי שמיא לא גליא שאחד ודאי איסור והשאר ודאי היתר דבמציאות האמתית ג"כ כולם שווים המה ואין הבדל בין זה לזה.

ולפי"ז בכה"ג לא שייך לומר דין ביטול ברוב, דרק היכא שהמיעוט חלוק מן הרוב אמרה תורה אחרי רבים להטות, אבל בכה"ג דכולם שווים המה גם במציאות האמתית אין כאן מיעוט ורוב, דכולם נאסרים מחמת הסבה הגורמת שאחד ראוי להאסר ואינו מבורר מי הוא האחד, דהי מינייהו מפקת והי מינייהו עיילת, והא דאמרין בגמ' יבמות דף מ"א ע"ב בספיקות של קידש אחת משתי אחיות דלהכי חשוב כעולה ליבום משום דאם יבוא אליהו ויאמר דהא קידש בת חליצה ויבום היא, אין סתירה לדברינו, דהתם מיירי בספיקות שהוכרו ואח"כ נתערבו, דבקידש אחת משתי אחיות סתם, לא מקשה הש"ס שם כמו דמוכח שם ברש"י ותוס', דרק בספיקות דאפשר לברר פריך שם דימתין עד שיתברר. יעו"ש.

דף סב. ס

ובאו בה פריצים וחללוהו כיון שפרצום נעשו חול- בגמ' תענית (כ"ט ע"א) איתא דאמר ר' יוחנן אילו הייתי בין מתקני הצום דתשעה באב, הייתי מתקן שיצומו בעשרה באב, משום שרובו דהיכל נשרף אז, ומ"ט תקנו לצום בתשעה באב, משום דתחילתא דפורענותא עדיפא.

בחתם סופר (או"ח תשו' ל"ג) כתב דהטעם באמת הוא שכיון שבאו בה פריצים חללוהו, ואם כן משעה שפרצה

דא"א שלא יהיה מעט רוק בתוך הדם, ומקשה המרדכי דהרוק בטל ברוב. ותירץ דאין ביטול ברוב אלא בדבר שהיה ניכר והתבטל, ולא בדבר שנברא מלכתחילה בתערובת. ע"כ. וה"נ כאן נחשב כנולד הספק בתערובת ולכן לא בטל עכ"ד.

והגאון רי"א בספרו עין יצחק (או"ח סי' כ"ו) האריך בזה וביאר, דכל היכא דבשעת התערובות שניהם היתר ואין הבדל מזה לזה כלום דשניהם עכשי' היתר ושניהם יכולים להאסר ע"י קידושין, והתערובות נולדה ע"י התחדשות הקידושין ואז כולם בספק הוי כבאו לעולם בתערובות, וכמו כן כתב לענין תערובות איסור אותו ואת בנו דאם נתערבו הולדות ואח"כ שחט אם אחת, דאם כל הולדות הי' יכולים להאסר באיסור זה, כגון שהי' להם אמהות ליכא ביטול מה"ת, ורק אם רק לאחת מן הולדות הי' אָם, אז חשבינן שהי' התערובות קודם ששחט את האם, דכולם לא הי' ראויים להאסר באיסור זה דאין להם אָם ורק אחת אפשר להאסר, ובכה"ג הי' ההיתר ניכר בפ"ע והאיסור נולד בתערובות ובכה"ג בטל אף חהר"ל ודבר שיל"מ, יעו"ש שהעמיק הרחיב הדברים והוכיח מהש"ס ענין זה.

ובספר שערי יושר (שער ג' פרק כ"ב ד"ה אמנם וכו') כתב ליישב דלענ"ד דבכה"ג [בקדשתי את בתני] ליכא תורת ביטול ברוב מטעמים אחרים, דהנה גם בהוכרו ולבסוף נתערבו מה דפשיטא לי' להגאון בספר המקנה דבטל מה"ת ברוב, כבר בארנו לעיל דבכה"ג ליכא תורת ביטול ברוב דכיון דבאדם לא שייך תערובות גופים ורק הוא ספק המקרה שעל כל אחד ספק שמא נתחדשה בו מקרה האוסרת, וכה"ג אין המיעוט גורם דין ספק על הרוב אלא שכל אחד תורת ספק עלי' שלא מחמת תערובות, וכל כה"ג שאין המיעוט גורם [דינים] על הרוב אין הרוב מבטל את המיעוט, וכמו שבארנו שם סוגית הש"ס דפסחים בחמשה פסחים שנתערבו עורות פסחיהם. יעו"ש.

ולפי"ז גם בדברים דשייך בהם ענין תערובות, כגון בהקדיש פרוטה בתוך הכיס במעילה ד' או בטלאים שיש בהם מחיר כלב וכיוצא בזה, ג"כ לא בטיל, כיון דגם אילו כל אחד הי' נפרד לעצמו בלא שום תערובות, הי' הספק על כל אחד שמא חל עלי' האיסור או ההקדש, נמצא שאין התערובות גורם הספק, אלא שהספק הוא מחמת המקרה הגורמת הדין, וכל שאין המיעוט גורם לספק על הרוב אין הרוב מבטלו, וכמו שהבאנו שם דברי הרשב"א בתוה"ב. ובתוס' מעילה דף כ"א הקשו דליבטל ברוב, הוא רק אם נפלה פרוטה של הקדש לתוך הכיס, אבל אם הקדיש פרוטה בתוך הכיס, ע"ז לא מקשו בתוס', כמש"כ דשם לא שייך ביטול ורק ענין ברירה שייך שם. כנ"ל.

עוד נלענ"ד דבקידש אחת מה' נשים, וכן במחיר כלב שחל על אחד מהטלאים, וכן בהקדיש פרוטה בתוך הכיס, יש בזה חקירה עמוקה באיזה אופן ענין חלות הדין על אחת מהן, דהנה במקדש אשה אחת מה' נשים, שלא

נתפייסו ביניהם, והגבאים תובעים מהם לשלם את נדריהם.

תשובה. פטורים הם מלשלם, דלא קנסו את עצמן ליתן צדקה רק אם יעברו על התנאי ויעכב אחד מהם את השני מלגרש, אבל עכשיו שנתפייסו ביניהם ואין אחד תובע מחבירו לקיים את התנאי, אינם צריכים לשלם לצדקה.

והביא ראי' ממתניתין קונם שאתה נהנה לי אם אי אתה נותן לבני כור חטין כו' וחכמים אומרים יכול להתיר נדרו שלא על פי חכם ואומר הריני כאילו התקבלתי. ופירש"י בגיטין ע"ד ע"ב (ד"ה אף זה) דכל מילי דמוכין בתנאי להרויח, הואיל ונתפייס הרי הוא כאילו קיים את התנאי ממש, דמחילה הרי היא כקבלה.

וכתב התה"ד דאין לומר דהטעם הוא משום אפוכי מטרתני למה לי, דא"כ בגירושין לא הי' שייך זה, דמה תימא שיכול לגרש אותה ושוב ישאנה, הרי שהי' כהן לא הי' יכול לגרש אותה ולישא אותה אח"כ. וע"כ הטעם כנ"ל שמוחל הוא כאילו נתקיים תנאו.

דף סד: סו

ועוד אמר ר"א פותחין בנולד, מ"ט דר"א אר"ח אמר קרא כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך, והא מיתה נולד הוא, מוכאן שפותחין בנולד, ורבנן מ"ט קסברי הנהו מי מייתי כו' אלא אר"ל שירדו מנכסיהם - ופירש ברא"ש דעניות שכיחא. אבל מיתה לא שכיחא.

והקשה הבית יוסף (יו"ד סי' רכ"ח, ק"מ ע"א): ותמיהא לי מילתא, דהא חזינן דמיתה מצויה בכל יום, ואין לך מילתא דשכיח טפי ממנה, והיכי חשיב לי' תלמודא מילתא דלא שכיח.

וכתב תירוצ' מאוד מעניין וז"ל: "וי"ל דנהי שכיחא, מ"מ למות שונאיו בחייו, לא שכיח טובא, דהא אשכחן דוד המלך צווח ואומר (תהלים לח, ב) ואויבי חיים עצמו. א"כ כל כך שכיח שימות זה בחייו של זה, כמו איפכא, לכן אינו שכיח מיקרי".

ובשו"ת חכם צבי (סי' מ"א) תירץ דאע"ג דמיתה שכיח, אבל מיתה דתרי לא שכיחא, והכא הרי איירי לגבי דתן ואבירם.

ורבנן מאי טעמייהו, קסברי הנהו מי מייתי, והא אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל מקום שנאמר נצים ונצבים אינן אלא דתן ואבירם, אלא אמר ריש לקיש שירדו מנכסיהן - יעווי"ש בר"ן.

ואמר רבנו יחזקא אברמסקי זצוק"ל: שבאמת הדבר מדוקדק היטב בלשון הפסוק דילן, שלא מתו ממש, מדאמר קרא "כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך", "שביקשו" את נפשך לא נאמר, אלא "המבקשים" את נפשך, שעדיין מבקשים, ואם כן הרי חיים הם, ועל כרחין ד"כי מתו" היינו שירדו מנכסיהם, ולא שמתו ממש, דעדיין מבקשים הם. (פניני רבינו יחזקאל)

בו האש כבר נתחללה, לכן קבעו הצום ביום התשיעי ולא ביום עשירי.

ועיין עוד בחתם סופר חולין (מ' ע"א) דבע"ז (נ"ב ע"ב) איתא לגבי אבנים ששקצום אנשי יון, מקשה והא אין אדם אוסר דבר שאינו שלו, ומשני אמר רב פפא התם קרא אשכחו ודרשו דכתיב ובאו בה פריצים וחללוהו. והיינו שכיון שנכנסו היונים נתחללה בית המקדש.

וכתב החתם סופר דרבי יוחנן דהכא לית לי' דרב פפא, דלרב פפא כיון שרק באו בה פריצים, כמו התם שהיונים נכנסו לבית המקדש, חללוהו. אבל ר' יוחנן מדייק ואמר כיון שפרצום נעשו חול, דלא סגי בביאתם לבית המקדש, אלא רק מה שהוציאו כלי המקדש לחוץ בזו חללו אותם עיין שם.

עוד נציין שבסוגיא דחנוכה (שבת כ"א ע"ב) איתא כשנכנסו היונים להכל טמאו כל השמנים שבהיכל, והקשו האחרונים דהא קי"ל משקה בי מטבחיא דכן, ואם כן אתם מקבלים טומאה, ותירץ השואל ומשיב (מהדו"ק ח"ג סי' מ"ב) על פי מה דאיתא הכא דבאו בה פריצים וחללוהו, ואם כן נתחללה קדושת הבית בכנסת היונים, ושוב שייך שיחול טומאה על השמן.

דף סב: סו

וליתול מנה יפה ראשון - וברש"י: כשחולק עם אחיו הכהנים ע"כ.

ולכאורה יש להעיר, הא התם כולם כהנים ומה שייך שיכבדו אחד את השני. ועווי' בפרש"י בגיטין [בדף נט ע"ב, בד"ה וליטול] שכתב - אם בא לחלוק עם ישראל נוטל מנה יפה ראשון, דהתם על הישראלים איכא מצוה לקדשו. ובהגהות חשק שלמה מיישב דשפיר שייך כיבוד דוקדשתו אף בכהנים מכהן לכהן, דאיכא חיוב על הכהנים הדייטים לכבד כהן גדול. וזה אשר כתב רש"י בסוגין שבא לחלוק עם אחיו הכהנים. אך מעיר, דאמאי בעי למילף האי דינא מוקדשתו, תיפוק ליה מקרא והיתה לאהרון ולבניו, ודרשינן מחצה לבניו. וצ"ע.

שרי ליה לצורבא מרבנן למימר עבדא דנורא אנא לא יהיבנא אכרגא - כתב הר"ן דאין בזה משום מודה בעכו"ם דמוכחא מילתא דלא אמר הכי רק לאפטורי מכרגא. בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' פ"ד) הביא יש מפרשים "דעבדא דנורא אנא" היינו עבד להשם יתברך שכתוב בו אש אוכלה הוא, ומותר לצורבא מרבנן להוציא מפיו לשון שנשמע להם לנורא שלהם וגבאי המס מטעין את עצמן, וכדמצינו (ע"ז טז ב) דקאמר ר"א לאותו הגמון נאמן עליי הדיין וכוונתו להקב"ה ע"ש.

דף סג: סו

קונם שאתה נהנה לי אם אתה נותן לי כור חטין כו' - בתרומת הדשן (סי' ש"א) הביא פסק איש ואשה שקבלו עליהם חרם להתגרש, ונדרו קנסות להקדש על זה, ושוב

כולו, ואמאי לא הכניסן לא", אלמא דזה נשאר דאין להם חלק לעולם הבא, ושלא יכניסם לארץ.

אבל ר"א ס"ל כחכמים דנדר שבטל מקצתו לא בטל כולו, וא"כ אף שבטל השבועה לגבי שיש להם חלק לעוה"ב, מ"מ לא בטל לגבי הך דלא יכנסו לא".

דף סז. פס

תנא שן תותבת היתה לה ועשה לה ר' ישמעאל שן של זהב.
פירש הר"ן שנפלה שינה והושיבה שן אחרת במקומה.
והרא"ש פירש שנשברה שינה והושיבה שן במקומה.

והקשה השלמי נדרים מהא דאיתא בשבת [בדף סה ע"א] שן תותבת, אם של זהב חכמים אוסרים לצאת עימה בשבת ובשל כסף מתירין. ופרש"י דהטעם, דבשל זהב משונה המראה שלה משאר השינים ואולי יבזו אותה ויש חשש שמא תוציא את השן מפיה ונמצא מטלטלת ברשות הרבים, אך בשן של כסף שדומה לשינים האחרות אין חשש זה. ומבואר בגמ' דשן של זהב אינה דומה לכל השינים, וא"כ מדוע לא עשה לה ר' ישמעאל שן של כסף דהוי יופי יותר גדול. ומישב דאיכא שינים שדומות במראהן למראה זהב ולהם מתאים יותר שן זהב. וכאן שן זהב יותר היתה מתאימה משן כסף, ולכך עביד לה שן של זהב, ובאשה כזאת דין ההוצאה בשבת ישתנה.

רשת הכוללים - 'בית מדרש גבוה לכהנים' ביתר

כולל ערב- בין הזמנים
'זכרון יוסף מתתיהו'

כולל ערב
כולל יום שישי

יום ההתרמה העולמי

סג'בית יום עשרה בטבת'

ידועים דברי החת"ם (רישות לו' בארה) שבכל שנה ביום 'עשרה בטבת' דנים בשמים אם נזכה שיבנה לנו בית המקדש בשנה זו הבעל"ט [נבוה ביאר מדוע היו צריכים לצום אם היה חל' בטבת בשבת].

וכתב הח"ח (בספרו תורה אור) שבהכנת הכהנים לעבודת ביהמ"ק מזורים ומחיישים אנו את הגאולה ומסירים קטרוג וחרון אף מישראל ומבטלים את מידת הדין בזכות העיסוק והלימוד בתורת המקדש והקרבתו.

ע"כ הוחלט לקבוע את יום ' בטבת כיום ההתרמה העולמי עבור בית מדרשנו המכין את הכהנים לעבודתם. לתרומות: א. דרך נדרים עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים'. ב. או חיינו ל: 0504166339 והרימו את תרומתכם לדבר גדול ונשגב זה.

גליון זה יוצא לאור ע"י 'שיעור הדף היומי' בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.
ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל:
K0504166339@gmail.com

סומא חשוב כמת- מעשה ביהודי עשיר שהיה חשוך בנים, שזכה לאחר שנים רבות ליש"ק, ולאות תודה להקב"ה רצה לתרום סכום עתק, לבנות בבית חולים מחלקת עיניים או מחלקה לטיפול בחשוכי בנים, כי הרי מי שאין לו בנים נחשב כמת, וכן הסומא כמת נחשב, ורצה מדה כנגד מדה לעזור לאחרים שלא יהיו כמתים.

ואמר רבינו הגר"ח ק"צ"ל לגיסו הגר"י זילברשטיין שליט"א, שבמשנה פסחים (ל"ט, א') מונה המשנה את הירקות שלוקחים למצות מרור, ובשו"ע (או"ח סימן תע"ג ס"ה) כתב שקדימתן לפי סדר המשנה, וגם כאן כיון שכתוב הסדר בדברי חז"ל (נדרים דף ס"ד ע"ב) סומא קודם, הוא קודם. אמר לו גיסו שיש שינויי נוסחאות בסדר הדברים, שבמדרש הסדר אחרת, ואמר לו רבינו שהשינוי הוא במצורע וסומא, אבל לפי כל הנוסחאות הסומא הוא לפני מי שאין לו בנים. (ועי' בס' "דעת תורה" או"ח שם). (דרך שיחה להגאון ר' חיים קנייבסקי פ' ויחי)

דף סה. פס

יש דברים שהם כנוולד ואינם כנוולד כו' קונם אשה שאינו נושא שאביה רע ושמע שמת או עשה תשובה כו' - בתשובות הראנ"ח (ח"ב סי' ע"ב) כתב דאם חזר אח"כ אביה לסורו, חוזר הנדר למקומו, ושוב אסור בבתו. והביא רא"י מהא דכתב הריב"ש (סי' שנו"ו) דהאומר לחבירו קונם ביתך שאני נכנס ומכרו לאחר דשרי, אם חזר וקנאו ממנו אסור, דחזר הנדר למקומו, וה"נ אחר' שאבי' חזר לסורו חזר האיסור למקומו.

במשנה למלך (פ"ח מהל' נדרים ה"ב) דחה דברי הראנ"ח, ומחלק דדוקא התם בקונם ביתן שאני נכנס, דהנדר לא נתבטל, רק דאחרי שמכר ביתו, הו"ל כאילו נפל ביתו, אבל הנדר נשאר ולכן אם חזר וקנאו, חוזר הנדר למקומו, אבל הכא דתלה הנדר במה שאביה רע, והוא עשה תשובה, נמצא דהנדר בטל מכל וכל, ואם כן אף שחזר לסורו, שוב אין הנדר חל.

דף סו. פס

עד שבא ר"ע ולימד נדר שהותר מקצתו הותר כולו- בעונג יום טוב בהקדמתו (אות כ') ביאר בזה הא דאי' בסנהדרין פ' חלק (דף ק"י) דור המדבר אין להם חלק לעוה"ב שנא' במדבר הזה יתמו ושם ימותו, במדבר הזה יתמו בעוה"ז ושם ימותו לעוה"ב ואומר אשר נשבעתי באפי אם יבואן אל מגוחתי דברי ר"ע. ר"א אומר באין הן לעולם הבא כו' אלא מה אני מקיים אשר נשבעתי באפי, באפי נשבעתי וחזורני בי. וצ"ע במאי פליגי.

אלא י"ל דר"ע לשיטתו, דהנה בגמ' חגיגה דף י' מוכח דאשר נשבעתי באפי כלל בו ב' שבועות שלא יכנסו לא"י ושלא יהי' להם חלק לעוה"ב, והשתא ר"ע דס"ל דנדר שהותר מקצתו הותר כולו, אם נימא דהקב"ה הדר בי' לגבי עוה"ב, ויש להן חלק לעוה"ב, אם כן בטל כל הנדר